

2 gold. srebra na léto vloži, postane sočlen družtva. Od domorodne ljubezni slovenskih mašnikov in uradnikov je upati, da družtvo bode lepo razvelo. V Celji kaj takoršnega že dolgo imajo. Narodne šole še zmerom v slabim starim stanu tičijo in g. šolski nadzorniki edino zveličavno nemšino priporočajo. Tudi neka druga pošast pri nas še ni minula. Ako kateri uradnik v višji službi želi priti, mlade slovenske duhovnike natolcuje in „berihte“ piše, da so „separatisti“ in „wühlari“, ker se podstopijo slovenske otroke slovenski katehizem slovenski brati in pisati učiti. O ubogi Slovenci! Pa še eno drugo. Znano je, da so v létu 1849 mesca oktobra šli slovenski poslanci na Dunaj prosit za sedež okrožnega glavarstva v Celji. Pri tej priložnosti je g. minister poslancem, kteri so večidel sami Celjani bili, gotovo le na podlagi tacih „berihtov“ oponašal, da nimajo Slovenci „österreichisches Bewustsein“! Marburg se bolje avstrijanski obnaša kot Celje; ono je dobilo tudi okrožno vladarstvo. Ali čuda golemoga! Zadnji den léta 1850 so v Marburgu v neki taberni nekteri mesčanski sinčeksi hudo razsajali; nekdo jih zatoži, in ostra pride iz Dunaja nad Marburg, ktera jim pravi, da nima „österreichische Gesinnung“! Tako se časi spreminja! Hudodelstev se v naših krajih dosti zgodí; žalostno da moram reči. Narod se vsaki dan bolj demoralizira, če ravno je vsim dobro znano, da slovensko duhovništvo morebiti nikdar ni bilo tako delavno v svojem imenitnem poklicu, ko dan današnji. Pomanjanje prave ljudske omike po šolah je zlo tega krivo. Šole bi znale več pomagati, kakor nar lepsi pridige, pa morale bi vse drugači vravnane biti, kakor so dozdaj. Pomagajte, ktemu je izročeno kormilo narode vladati, pa hitro, razumno, narodsko, — drugači pridemo v joj in prejoj, v morje in gorje! „Das Rad der ändern den Zeit dreh sich unaufhaltsam“ pravi Slavjanom pravicejsi Nemec Herder.*)

Sv. Križ pri Slatini (*kisli vodi*) na spodnjim Štajarskim. Dalječ po svetu naša Slatina in s prijazno oklico sloví. Ljudje veseliga, večidel tudi poštenga in dobriga serca v teh krajih bivajo; ali — ker je zemlja preveč v male kose razdeljena, so večidel ubožni, in le malo kdo se tukaj najde, ktemu bi, tudi o nar boljših letinah, ob koncu leta čez svoje vsakdanje potrebe še kaj stariga žita alj drugiga živeža ostalo. Desiravno pa revni, vonder to malo, kar imajo, veselo vživajo, in — kakor skoraj po vših krajih mile Slovenije — tukaj še posebno lepo pojó, in radi hvalo dajejo Bogu, od kateriga vsak dober dar pride. Letas pa je utihnilo sladko petje — sliši se za toliko več joka in zdihovanja, zakaj lanska slaba letina, vjime na polji, po vinogradih in pri živini so jih hudo zadele; terda se jim godi, silo veliko jih revšina tare in jih hudo stradati uči. Ali kjer je sila nar veči, je Božja roka nar bližji. Ona nam je dala pomočnika v ljudomilim g. doktorju Jožefu Sok-u, mnogo spoštovanim oskerbniku Slatinskih toplic, ki je od deželskih stanovov naše kronovine, kakor posestnikov imenovanih toplic, dovoljenje sprosil na njih stroške 80 vaganov koruze kupiti in jo ubogim naše nadfare podariti. Hvaležnost je sveta dolžnost, ki tudi za prihodne čase blago serce dobrotnikov oderto ohrani. Serčna hvala tedaj našim usmiljenim deželskim stanovam, Bog jim stokrat poverni kar so ubogim o nar hujši stiski obilno

*) Častiti g. dopisnik nam ne bo za zlo vzel, da smo verstice zastran literarne kritike izpustili, ker od več ravno nasprotnih strani nam toliko spisov skupej letí, da bi se v dolgočasno vojsko zapletli, ktere pa »Novice« ne želé in jim tudi zato prostora manjka. Vsaka stran je enkrat rekla svoj »dixi« — sodniki naj bojo — bravei. Vred.

podelili. Lepa hvala pa tudi milodušnim gosp. dr. Sok-u, ki je razun mnogih dobrot, ki jih on in njegova dobroljiva gospá revnim po svojim premoženju storita, po svoji prošnji še toliki milodar sprosil! Bog ju živi oba še dolgo let!

Franc Kalin, kaplan pri sv. Križu

Novičar iz mnogih krajev.

Nemške zadeve so, kakor se bere, med vladarji scer v vsim poravnane, le Pruska vlada se samimu predsedništvu avstrijanske vlade še zoperstavlja, ktemu se pa Avstrija nikakor odpovedati noče. — Zavoj zmirej večih prekucij v bližnjih Turških deželah je naše ministerstvo prepovedalo prodajo ali vožnjo orožja v Bosnijo in Hrcogovino. — Ministerstvo notrajinih oprav bo podalo županijam natančno razlagu vših županije zadevajočih postav, in podúk, kako se ima županijsko gospodarstvo v bukvah zapisovati i. t. d. — Nove bankovce deržavniga zaklada po 10 in 5 gold. so cesarske kase začele 15. t. m. izdajati in prejemati. — Deželni odbor Koroškega je ministerstvu kupcije vnovič razložil potrebo železnice skozi Koroško in poravnave Drave. — V Zagrebi se bo začela vožnja po železnici iz Prague v Draždane.

K slovenskemu berilu za pervi razred.

Nič ni neprijetnišiga, kot skaze in pomote v bukvah, zlasti kadar pomen kazijo in temnijo. Ker se je tudi v to berilo nekaj tacih vrinilo, bi bilo prav, de bi vsak pisavec svoje spise prebral, ter poglavite in motljive skaze v „Novicah“ naznanil, kterih naj bi profesorji pred branjem sleherniga odstavka, ali pa gredé učence opomnili, de naj jih popravijo. V drugim natisu naj jih tiskar popravi. Nasledujejo poglavitiši pogreški mojih spiskov.

V spisu: „Volk in nektere dogodbe z volkovi“, 22. stran, št. 13, v 8. versti, namesto: „v Kerkonosih na Rusovskim“ i. t. d., béri: „v Kerkonosih, na Rusovskim“ i. t. d. — V 10. v. „po Kočevskih“ namesto: „po Kočevskim“.

„Volk se je poboljšal“, 7. v. béri „ovčnjaka“, namesto „ovčjaka“, v predzadnji versti béri „s kijci“, namesto „skijci“.

„Volk se da štupo-ramo nesti“; v 3. v. od spodej béri „ostreljen“, namesto „osterjen“.

„Volk s pesam sovrag“; v 6. v. béri „iz strahu“, namesto „iz strahov“. V 14. in 15. v. namesto: „S tem jih od deleč in nevidama všteje“, béri: „S tem jih lahko od deleč in nevidama ošteje.“

„Tudi volka je strah“; 5. v. béri: „k zadnjimu“, namesto: „k zadnjimu“; — 7. v. béri: „kačnato“, namesto: „kočnato“.

„Jurče je volkam kos“; 26. str. v 7. in 8. versti béri: „vada“ (Lockspeise, po nekterih vaba), namesto: „voda“; — v 13. v. béri: „z“, namesto: „s“.

„Medved in nektere medvedje dogodbe“, 39. str. v 11. v. od spodej béri: „zimo prebijejo“, namesto: „zimo prebivajo“; — 40 ktr. 9. v. béri: „bore medved“, namesto: „bori medved“. V poslednjem odstavku v 7. v. béri: „veliko čajevnico ali čajovarnico“, namesto: „čéjavnico ali čajavarico“.

V pesmi: „Ave Maria“; 169. str., 3. v. béri: „silo“, namesto: „sila“; — 4. odst. 3. v. béri: „preščena“, namesto: „preserčna“. Jeran.

 Naznanje. Peta pola „živinozdravništva“ je na svitlo prišla; naj g. naročniki pošlejo po-njo. Današnjemu listu je pridjan 9. dokladni list.